

vodik, natrij, kalcij, železo, nikelj, magnezij i. dr.

Še jasneje dokazuje jednotnost vse-mira solnčni sestav, ki obsega sonce, obhodnice, mesce, repatice, meteorite, okresnice. Vse so si v sorodu že po postanku. »Nauka, naime«, pravi Hoić, »Laplace-ova i Kantova, da je sunce sa zemljom i sa ostalimi zvezdami, koje se oko sunca kreću, postalo iz nagomilane magle, koja se okrećući sgušćuje, danas je obćenita, jer jednostavno i vjerojatno tumači postanak našega sunčanoga sustava«. Ves solnčni sestav pa se opira na en sami občni zakon, na zakon težnosti.

Vsled tega zakona vrté se velikanski svetovi in drvé svoja odmerjena pota nepopisljivo točno in redno. Koliko soglasja ima priroda že med posameznimi velikanskimi svetovi, ki so si neizmerno daleč drug od drugega! Brez soglasja bi ne bilo nikdar moči misliti si solnčnega sestava.

Toda prekrasno soglasje ne vlada le samo po veličastnih nebeških svetovih v velikanski meri, ampak po celi prirodi, do najneznatnejše travnate bilke, v kateri zopet kraljuje soglasje v obliki, soglasje v barvi. Vesoljni zakoni soglasja se pojavljajo po celi prirodi, brez njih niti stvarice ni pod milim nebom.

Zakoni, ki določujejo pota nebeškim svetovom, veljajo tudi padajočemu pe-

ščenemu zrnu. Oblika prekrasne vitke smreke je že vpodobljena v gozdnem mahu. Zakon, ki veleva mogočnim rekam, da se valé v morje, velja tudi tihemu gorskemu vreću. V tem smislu poje prav lepo Schiller:

»Sonnenstäubchen paart mit Sonnenstäubchen
Sich in trauter Harmonie,
Sphären in einander lenkt die Liebe,
Weltsysteme dau'ren nur durch sie.
Tilge sie vom Uhrwerk der Naturen --
Trümmernd auseinander springt das All,
In das Chaos donnern eu're Welten,
Weint, Newton, ihren Riesenfall«.

Siloviti, skoraj za večnost postavljeni tramovi in zidovi zemeljske skorje nimajo le samo spajati in vzdržavati zemeljske trdine, oni so tudi ob enem shrambe organskega življenja, shrambe, ki nikoli ne potekó.

Neznatni atomi se strinjajo in družijo po kemičnih zakonih, po zakonih soglasja v sestavljene kovine. Kovinske snovi se spajajo z drugimi sorodnimi atomi v rudnine. Povsod veje duh soglasja.

Zemlja bi bila mrtva, da je ne okrožuje zrak. »Niesu samo ptice izabrane djeca zraka, več i sva bića, koja se na zemlji kreću i iz zemlje rastu . . . iste elemente, kaže Reclus, koji se razstaju sa lišćem drveća, nosi vjetar k plućam novorođenčeta, a posljednji dah umirućega starca dionikom je boje i mirisa ružnega«. Hoić, Slike Obć. z. (Konec.)

M i s l i.

Nobenemu drevesu
Z oholostjo ne děj:
Nikdar ne bodem trgal
Ovočja s tvojih věj!

Ko bol razjeda ti srce,
Skrivaj jo v duši svoji nōsi!
Najprvo se tolaži sam,
Potem tolažbe druge prōsi!

A. M.

